

MARIA EN DE ATOOMBOM

In deze maand staan wij stil bij het einde van de Tweede Wereldoorlog, nu 75 jaar geleden. Nazi-Duitsland capituleerde al in mei. Japan hield de strijd vol tot 15 augustus 1945. Het land gaf zich aan de geallieerden gewonnen na de verschrikkelijke atoombombardementen op Hiroshima en Nagasaki. Vele duizenden burgers stierven en talloze Japanners lijdten onder de gevolgen van deze nucleaire aanval tot op de dag van vandaag. Wat betekent dit voor het denken over oorlog en vrede vanuit christelijk perspectief?

Rechtvaardige oorlog?

De christenen in de eerste eeuwen vormden een kleine minderheid in het Romeinse Rijk en waren overwegend pacifisten. Zij kenden het woord van de Heer: wie het zwaard opneemt, zal door het zwaard vergaan.

Na de bekering van keizer Constantijn, aan het begin van de vierde eeuw, ontstaat er een nieuwe situatie. Er komen christelijke overheden en tot schrik van menig gelovige gaan christelijke vorsten onderling oorlog voeren. Voor theologen is er zo werk aan de winkel. Zij moeten nadenken over het vraagstuk van oorlog en vrede en met name over de vraag wanneer een oorlog rechtvaardig genoemd kan worden. Grote theologen als Ambrosius en Augustinus hebben hun hoofd gebroken over deze vraag. Zij ontwikkelden de leer van de rechtvaardige oorlog. Niet om oorlog te legitimeren maar allereerst om oorlogen in te dammen. Een oorlog kan alleen rechtvaardig worden genoemd als het gaat om verdediging en er moet een strikt onderscheid zijn tussen soldaten en burgers. De waterbronnen, de akkers en de wijngaarden van de tegenstander mogen niet worden vervuild of vernietigd.

Kernwapens immoreel

Als wij deze criteria op ons laten inwerken wordt duidelijk dat in dit atoomtijdperk het gebruik van atoomwapens onmogelijk is. De gevolgen van het gebruik van kernwapens zijn afschuwelijk. De bommen op Japan in augustus 1945 hebben dat ondubbelzinnig getoond. Vandaar dat de Rooms Katholieke Kerk, gelukkig samen met veel bondgenoten, streeft naar een kernwapenvrije wereld. Het gebruik van kernwapens is altijd immoreel. Paus Franciscus heeft in zijn laatste sociale encycliciek *Laudato Si* van 2015 opgeroepen om alle onverschilligheid achter ons te laten en op te komen voor wereldwijde sociale gerechtigheid. De inzet voor de bescherming van onze aarde en de inzet voor wereldvrede behoren tot de kernaspecten van de encycliciek.

Maria

Precies vijf jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog, 15 augustus 1950, kondigde paus Pius XII in Rome het dogma van Maria tenhemelopneming af. Al in de vroege Kerk leeft het geloof dat Maria, als eerste van de gelovigen, haar Zoon heeft mogen navolgen in de opstanding. Een van de titels van Maria luidt *Koningin van de vrede*. Wij mogen ons toevertrouwen aan haar gebed. Maria brengt ons bij Christus als onze Vrede.

Wereldvrede

Juist de herdenking van het einde van de verschrikkelijke Tweede Wereldoorlog zet ook het handhaven van de wereldvrede in onze wereld hoog op de agenda. Van belang is dat de landen die over kernwapens beschikken in de nabije toekomst nieuwe afspraken maken om het aantal kernwapens aanzienlijk te verminderen en zeker geen nieuwe generatie van kernwapens te ontwikkelen. De christelijke kerken en de andere wereldgodsdiensten behoren tot de zogenaamde 'soft powers' in onze wereld. Verreweg de meeste wereldburgers zijn op hun geloof aanspreekbaar. Tegen die achtergrond is het belangrijk om alle spirituele krachten in de

wereld die vrede voorstaan te bundelen om de kans op oorlog de minimaliseren. In ieder geval is een rechtvaardige atoomoorlog in onze huidige wereld volstrekt onmogelijk geworden.

Mgr. Dr. Gerard De Korte